

derimod. Men jeg troer ikke, man derfor bør bortkaste dette Værn, og jeg troer dette vilde være saameget farligere paa en Tid, da der endnu ikke er indtraadt en saa stor moralisk Oplysning som i Frankrig. Jeg anseer det derfor for høist betænkeligt, at man i vor Lovgivning vil gjøre det Experiment, at lade Skrifter af dette Slags være ustraffede.

Hyad den Indvending angaaer, at, naar man ikke vil lade Skrifter, der prædike Gudsfornegetelse, der prædike Laster og Forbrydelse, være ustraffede, saa vilde man ogsaa kunne underkaste saadanne Granskninger Straf, som føre til Resultater, der ansees for forderkelige, da har jeg ogsaa derom allerede sagt det Fornødne, og vi have Erfaringer om, hvorledes Granskninger af dette Slags end ogsaa i Tider, hvor Friheden langtfra var saa erkjendt som nu, ere gaaede ustraffede hen, og der har aldrig været Tale om, som almindelige Forbrydelser at forfølge saadanne filosofiske Theorier, som efter en vis Betragtningssmaade kunne ansees farlige for Religion og Sædelighed, men som ikke umiddelbart ere anlagte paa at undergrave Grundstøtterne for den borgerlige og sædelige Orden. Man har havt enkelte Exempler paa, at der er taget Forholdsregler imod de offentlige Lærere, der have hyllet saadanne Theorier; men det er, fordi man har meent, at de havde overskredet Grænserne for deres Lærefrihed og de specielle Pligter, der fulgte af deres Stilling; men ikke fordi de skulde have overtraadt de almindelige Landslove. Dog Forholdsregler imod saadanne Theorier har man heller ikke seet i en meget lang Række af Aar af nogen Regjering. At der heri Landet skulde være trykte Skrifter af dette Slags, som kunde have været straffede som indeholdende Angreb paa Guds Tilværelse, eller saadanne, der gik ud paa at undergrave Troen paa Sjælens U dødelighed, er Noget, jeg ikke erindrer noget Exempel paa. Har der været nogle, har det vist været meget ubetydelige Skrifter. — Skrifter, som ikke have opvakt nogen Opmærksomhed eller havt nogen Udbredelse; men det er mig ikke bekendt, at Skrifter af dette Slags have eksisteret. Naar en æret Taler har meent, at efter Regjeringsudkastets § 13 kunde man blive straffet for at lade

Holbergs Skrifter aftrykke, og naar han isærdeles har anført, hvorledes Holberg har lært, at det er urimeligt, at Manden har Herredømmet i Huset, og at ikke Konen, naar hun er klogere, har det, saa er det jo vist, at dette netop er en Indlingsætning, Holberg paa alle Maader og i alle Former har søgt at udtale; men jeg kan rigtignok ikke begribe, hvorledes man kunde falde paa at sige, at det var Noget, der gik ud paa at undergrave Grundstøtterne for den sædelige og borgerlige Orden. Det hører til den specielle Indretning af Retsstatet, men det angaaer ikke Retsstatets Hellighed, og jeg troer ikke, det kunde falde Noget ind i nogen som helst Tid at see mindste Brøde deri. Det er en Synderlighed, en Paradox hos Holberg, som heller ikke kan have nogen virkelig Betydning. Den samme ærede Taler mener, at, naar man fik en Lov, som den her omhandlede, saa vilde de Uttrinnger, som i Spøg indeholdt Noget, som isoleret fra det Øvrige, kunde betragtes som et Angreb paa det, der i Loven erklæredes at være saa helligt, at der ikke maatte arbeides paa at undergrave det, kunne underkastes Straf; men jeg maa bemærke, at jeg troer, det vil vise sig i overmaade mange Tilfælde, baade hvor Pressefrihedsloven og andre Love skulle anvendes, at Domstolene meget godt kunne vide at gjøre Forskjel paa Spøg og Alvor. Det har i Almindelighed ingen Vanskelighed. Det maatte da i alt Fald kunne ventes, naar de Ræsonninger blive indførte, hvoraf den ærede Taler venter sig Saameget for en sikker Retspleie. Jeg har rigtignok aldeles ikke denne Tillid (Munterhed), men troer tværtimod, at det vil være en Fordærvelse, om de blive indførte under vore nuværende Forhold; men ogsaa de nuværende Domstole ville meget godt vide at gjøre denne Forskjel.

Rierkegaard: Det er af den høitærede sidste Taler bleven bemærket, at det er en meget praktisk Sag, som man kan see af Frankrigs Exempel, at faae Folk dømt for Skrifter, der indeholde Angreb paa Grundvoldene for den sædelige og borgerlige Orden, og det i Almindelighed efter Grundfætninger, omtrent som dem, der stode i det oprindelige Udkastets § 13. Jeg skal dertil blot tillade mig een Be-